ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3./22/2654

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	25.11.2022 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	04.11.2022
Teabevaldaja	Eesti Vehklemisliit aadress: Laki 14a, 10261 Tallinn e-posti aadress: evl@vehklemisliit.ee
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxxxxxx.xxxxxxxxx@gmail.com
Vaide esitaja esindaja	Vandeadvokaat Risto Sidok Advokaadibüroo Walless aadress: Liivalaia 45, 10145 Tallinn e-post: risto.sidok@walless.com

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) jätta vaie rahuldamata, kuna Eesti Vehklemisliidul enam teabenõudes soovitud kirjavahetust ei ole, siis ei ole võimalik kohustada seda ka vaide esitajale väljastada.
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 13.10.2022 esitas vaide esitaja Eesti Vehklemisliidule (EVL) teabenõude, milles palus muuhulgas väljastada EVL-i poolt rahvusvahelisele vehklemisliidule (FIE) edastatud teatise treenerile musta kaarti andmise kohta.
2. 20.10.2022 vastas EVL teabenõudele ning kinnitas, et EVL teavitas FIE-t intsidendist lihtkirjalikult tähtaegselt, kuid ei edastanud teabenõudes soovitud teavet.

3. 21.10.2022 edastas vaide esitaja korduva teabenõude, millele palus EVL-il teabenõudele vastata hiljemalt 28.10.2022.
4. Kuivõrd EVL korduvale teabenõudele palutud tähtajaks ei vastanud, siis edastas vaide esitaja EVL-ile 31.10.2022 meeldetuletuse.
5. 31.10.2022 vastas EVL vaide esitaja korduvale teabenõudele ning keeldus vaide esitajale intsidenti puudutava EVL-i ja FIE vahelise suhtluse väljastamisest.
6. Vaide esitaja üritas EVL-ile selgitada veel nii 01.11.2022 kui 02.11.2022 e-kirjades miks on vaide esitajal õigus kõnealuse EVL-i ja FIE vahelise intsidendiga seonduva suhtlusega tutvumiseks, kuid EVL oma seisukoha ei muutnud. Peale seda esitas vaide esitaja EVL-i poolt teabenõude täitmisest keeldumise peale vaide Andmekaitse Inspektsioonile

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Taotlus:
Kohustada Eesti Vehklemisliitu edastama Eraisikule (xxxxxxxxxxxx) Eesti Vehklemisliidu ja rahvusvahelise vehklemisliidu (The International Fencing Federation) vaheline kogu kirjavahetus seoses 01.10.2022 Eraisikule määratud musta kaardi juhtumiga.

FAKTILISED ASJAOLUD

1. 01.10.2022 Saku Spordihallis toimunud Eesti karikavõistlustel naiste vehklemises (edaspidi võistlus) tegutses Xxxxx Xxxxxxxxxx ja Xxxxxx xxxxxxxx matši (edaspidi matš) kohtunikuna Xxxxxxx Xxxxxxx (edaspidi kohtunik). Xxxxx Xxxxxxxxxx treenerina tegutses Xxxxxx Xxxxxxxxxx (edaspidi treener või taotleja). Pärast matši lõppu leidis kohtuniku ja treeneri vahel aset arusaamatus, mis lõppes kohtuniku poolt treenerile Eesti vehklemise ajaloos esmakordselt musta kaardi näitamisega. 01.10.2022 esitas kohtunik musta kaardi olukorra osas Eesti Vehklemisliidu (edaspidi EVL või vastustaja) juhatusele kirjaliku selgituse.

2. 06.10.2022 toimus mh musta kaardi andmise asjaolude arutamiseks EVL-i juhatuse koosolek, millest võttis EVL-i juhatuse kutsel osa ka treener. Koosolekul selgitas treener juhatusele musta kaardi andmise asjaolusid ning avaldas, et ei ole talle musta kaardi määramisega nõus. Lisaks esitas treener kohtuniku osas juhatusele arutamiseks kaebuse. Nii selgituse kui kaebuse esitas treener juhatusele ka kirjalikus vormis. EVL-i juhatus kinnitas kirjalikult nii seletuse kui kaebuse kättesaamist.

3. Koosoleku tulemusena avaldas EVL-i juhatus treenerile, et on seisukohal, et treenerile määratud musta kaardi tühistamine võimalik ei ole. EVL-i juhatus väljendas isegi arusaama, et must kaart jõustus rahvusvahelise vehklemisliidu (edaspidi FIE) reeglite1 kohaselt viivitamatult pärast selle kohtuniku poolt treenerile määramist ning, et musta kaardi vaidlustamine ei ole üldse võimalik. Täiendavalt informeeris EVL-i juhatus treenerit koosolekul sellest, et informatsioon musta kaardi määramise kohta tuleb EVL-i poolt esitada FIE-le hindamiseks ja karistuste registrisse lisamiseks hiljemalt 10 päeva jooksul alates musta kaardi määramisest (FIE reeglite artikkel t. 169 p 2). Reeglites õigusrahu saavutamise eesmärgil märgitud õigust lõpetava tähtaja jooksul FIE määratud karistusest mitteteavitamine tähendab sisuliselt seda, et siseriiklik alaliit on otsustanud karistuse mistahes motiividel tühistada. Käesoleval juhul saabus mainitud tähtaeg 11.10.2022.

4. 13.10.2022 pöördus treener teabenõudega (edaspidi teabenõue, lisa 1) EVL-i poole. Muu hulgas soovis treener tutvuda EVL-i poolt FIE-le musta kaardi olukorra (edaspidi intsident) kohta edastatud teatisega. EVL vastas teabenõudele 20.10.2022 (edaspidi vastus I, lisa 2). Vastuse I punktis 1 kinnitas EVL, et EVL teavitas FIE-t intsidendist lihtkirjalikult tähtaegselt. Kuivõrd vastusele I ei olnud lisatud intsidendi osas EVL-i poolt FIE-le edastatud teadet, kordas treener selles osas teabenõuet 21.10.2022 (edaspidi korduv teabenõue, lisa 3). Korduvale

teabenõudele palus treener EVL-il vastata hiljemalt 28.10.2022.

5. Kuivõrd EVL korduvale teabenõudele palutud tähtajaks ei vastanud saatis treener EVL-ile 31.10.2022 meeldetuletuse (lisa 4). Viidatud meeldetuletuse tulemusena vastas EVL korduvale teabenõudele 31.10.2022 (edaspidi vastus II, lisa 5). Vastuse II punktis 1 keeldus EVL juba konkreetselt treenerile intsidenti puudutava EVL-i ja FIE vahelise suhtluse väljastamisest.

6. Vastuse II järgselt üritas treener EVL-ile selgitada veel nii 01.11.2022 (lisa 6) kui 02.11.2022 ekirjades (lisa 7), et miks on treeneril õigus kõnealuse EVL-i ja FIE vahelise intsidendiga seonduva suhtlusega tutvumiseks, kuid EVL oma seisukoha ei muutnud (vt lisa 6).

7.Kuivõrd treeneri jaoks on mõistlikult ammendunud võimalused EVL-i käest soovitud teabe saamiseks, on treener otsustanud pöörduda käesoleva sekkumistaotlusega (edaspidi taotlus) Andmekaitse inspektsiooni (edaspidi AKI) poole:

ÕIGUSLIKUD PÕHJENDUSED

8. Taotleja leiab, et EVL on antud juhul põhjendamatult keeldunud talle teda puudutava teabe väljastamisest. Taotlejal on õigus intsidenti puudutava EVL-i ja FIE vahelise suhtlusega tutvumiseks nii põhjusel, et (i) vastav suhtlus sisaldab eelduslikult taotleja isikuandmeid ehk puudutab otseselt taotlejat kui füüsilisest isikust andmesubjekti; kui põhjusel, et (ii) taotlejal on vastava teabe vastu õigustatud huvi.

Intsidenti puudutav EVL-i ja FIE vaheline suhtlus puudutab otseselt taotlejat

9. Käesoleval juhul ei saa olla mõistlikku vaidlust selles, et intsident, millest EVL on FIE-t väidetavalt teavitanud puudutab otseselt taotlejat, kuivõrd intsidendi raames määrati karistus (must kaart) just taotlejale, kes tegutses võistlusel treenerina. Vaidlust ei ole ka selles, et FIE reeglite artikkel t. 169 p 2 kohaselt peab kohalik vehklemise alaliit ehk EVL musta kaardi määramisest FIE-t teavitama, et FIE saaks anda hinnangu karistuse määramise asjaoludele. Seega sisaldab EVL-i poolt intsidendi osas FIE-le saadetav teade eelduslikult taotleja isikuandmeid. Vastasel juhul ei oleks FIE-l võimalik tuvastada, kellele ja mis asjaoludel on karistus määratud.

10.Isikuandmete kaitse seaduse (edaspidi IKS) § 8 kohaselt on andmesubjekt isik, kelle isikuandmeid töödeldakse. Antud juhul on selleks isikuks taotleja, keda puudutavad intsidendiga seonduvad andmed on EVL FIE-le edastanud. IKS § 10 lg 1 kohaselt on isikuandmete töötlemine lubatud üksnes andmesubjekti nõusolekul, kui seadus ei sätesta teisiti. Taotleja möönab, et FIE reeglite kohaselt peab EVL musta kaardi kui karistuse määramisest FIE-t teavitama, samas ei saa ega tohi seda teha taotleja selja taga ehk taotlejat sellest teavitamata. IKS § 24 kohaselt on andmesubjektil õigus saada vastutavalt töötlejalt infot selle kohta, milliseid tema isikuandmeid, millistel eesmärkidel ja õiguslikel alustel töödeldakse. Kui andmetöötleja on andmesubjekti isikuandmeid edastanud kolmandatele isikute siis ka sellest on andmesubjektil õigus teada (IKS § 23). IKS § 24 lg 3 kohaselt teavitab vastutav töötleja andmesubjekti viivitamata kirjalikult käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabega tutvumise piiramisest või sellise teabega tutvumisest keeldumisest ja selle põhjustest. Vastutav töötleja võib jätta põhjendused esitamata, kui sellise teabe andmine põhjustaks mõne käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud asjaolu esinemise. IKS § 28 lg 1 kohaselt kui andmesubjekt leiab, et isikuandmete töötlemisel rikutakse tema õigusi, on tal õigus pöörduda kaebusega Andmekaitse Inspektsiooni poole.

11.Eeltoodust nähtuvalt on EVL korduvalt alusetult keeldunud taotlejale teabe väljastamisest, mis puudutab otseselt taotlejat ja sisaldab eelduslikult taotleja isikuandmeid. Samuti ei ole EVL taotlejale teatanud, et kellele konkreetselt (FIE näol on tegemist suure rahvusvahelise

organisatsiooniga) on EVL intsidendiga seoses taotleja isikuandmeid edastanud. Taotlejale palutud teabe väljastamata jätmisega on EVL rikkunud taotleja õigust olla kursis ja teadlik sellest, et kuidas ja mis eesmärgil on EVL taotleja isikuandmeid töödelnud.

Taotlejal on teabe väljastamise suhtes õigustatud huvi

12.EVL-i põhikirja (lisa 8) punkti 1 kohaselt on EVL avalikes huvides mittetulundusühinguna tegutsev heategevuslik vabatahtlik ühendus. Sellega on EVL ennast vabatahtlikult allutanud avaliku teabe seaduse (edaspidi AvTS) regulatsioonile.

13.AvTS § 9 lg 2 p 1 kohaselt on teabele juurdepääsu võimaldamisel teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus. AvTS § 18 lg 1 kohaselt täidetakse teabenõue viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. AvTS § 45 lg 1 kohaselt teostab AKI teabevaldajate üle riiklikku järelevalvet nende poolt teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel. AvTS § 46 kohaselt võib isik, kelle õigusi on rikutud, pöörduda AKI poole. Vastava pöördumise alusel selgitab AKI välja, et kas teabevaldaja poolt oli teabenõude täitmisest keeldumine seadusekohane.

14.Kirjeldatud asjaoludest nähtuvalt pöördus taotleja teabenõudjana EVL-i kui teabevaldaja poole esmakordselt 13.10.2022 (vt lisa 1). Käesoleva taotluse AKI-le esitamise (so 04.11.2022) seisuga on teabenõudest möödunud 21 kalendripäeva. Palutud taotlejat otseselt puudutavat teavet EVL taotlejale väljastanud ei ole. EVL ei ole ka mõistlikult põhjendanud, et miks ta teabe väljastamisest keeldub. Ainuke põhjendus, mille EVL on taotleja esitanud kätkeb argumentatsiooni, mille kohaselt nagu oleks taotleja näol tegemist intsidenti puudutava EVL-i ja FIE vahelise suhtluse osas kolmanda isikuga, mis aga ilmselgelt tõele ei vasta. Intsident puudutab taotlejale FIE reeglite alusel karistuse määramist, mistõttu on taotlejal õigus teada, et millal ja millist informatsiooni on EVL intsidendi ja taotlejaga seoses FIE-le edastanud.

15.Lisaks eeltoodule on taotleja jaoks EVL-i poolt FIE-le edastatud ning intsidendiga seonduvate asjaoludega tutvumine oluline selleks, et selgitada välja, et kas EVL edastas FIE-le intsidenti kohta tegelikkusele vastavad andmed. Viimati mainitu on muu hulgas oluline põhjusel, et taotleja ei ole intsidendi tulemusena talle määratud karistusega kunagi nõustunud ning kaalub jätkuvalt talle määratud karistuse vaidlustamist. Selleks, et taotlejal oleks võimalik aru saada, et millise karistuse ja mis asjaoludel määramisest on EVL täpselt FIE-t teavitanud on taotlejal vajalik arusaadavalt tutvuda EVL-i poolt FIE-le intsidendi osas saadetud teavitusega. Taotleja jaoks on arusaamatu, et miks on EVL antud juhul keeldunud taotlejale palutud teabe väljastamist, kuivõrd on selge, et see muudab taotleja jaoks karistuse vaidlustamise keerulisemaks.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vandeadvokaat Risto Sidok esimeses kirjas esinesid ebatäpsused, et tegemist on esmakordse juhusega Eesti vehklemise praktikas. Ta sai vastuse teatega, et antud kaasus on kolmas ja juba esmakordse juhtumi puhul sai kõik võimalikud lahenduse variandid täpsustatud. 60 päevane karistus rakendub momentaalselt. Rahvusvaheline alaliit kinnitas, et lõplik otsustaja lisakaristuse osas on rahvuslik alaliit kuna võistlus toimus nimetatud tasandil. Eraisik pani toime 4. kategooria rikkumise rünnates kohtunikku ja karistust on võimalik karmistada, millest lisakaristusena määratud osa võib jätta täitmisele pööramata katseajaga. Näiteks eluaegne tegutsemiskeeld kahe aastase katseajaga.

Vandeadvokaat Risto Sidokit informeeriti, et kirjavahetus toimus lihtkirjalikul viisil e- kirja vahendusel. Eraisik on töötanud pikka aega alaliidu peasekretärina ja kursis, et Eesti

Vehklemisliidul ei ole tavaks säilitada kirjavahetust mille puhul ei ole seadusest tulenevat kohustust.

Eesti Vehklemisliit käsitles antud kirjavahetust kui keskmise ja kõrgema instantsi vahelist suhtlust töötajale karistuse määramise osas. Lugesime piisavaks edastada Eraisikule karistusmäära ja selle määramise aluse. Kirjavahetus rahvusvahelise alaliiduga ei säilitatud, samuti nagu ei säilitanud Eraisik oma kirjavahetusi alaliidu peasekretärina töötades.

Eesti Vehklemisliit ei pidanud vajalikuks Eraisiule lisakaristust määrata lootuses, et tegemist on ühekordse juhusega.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

MTÜ Eesti Vehklemisliit teabevaldajana

MTÜ Eesti Vehklemisliit puhul on tegemist eraõigusliku juriidilise isikuga, kes on teabevaldajaks avaliku teabe seaduse (AvTS) § 5 lg-s 2 tingimustel ja ulatuses. Nimelt sätestab AvTS § 5 lg 2, et eraõiguslikule juriidilisele isikule laienevad teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sh osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal või muid avalikke teenuseid – teabe osas mis puudutab nende ülesannete täitmist.

Spordiseaduse (SpS) §-i 2 kohaselt korraldavad ja edendavad sporti riik, kohaliku omavalitsuse üksused ja spordiorganisatsioonid kogu rahva kehalise ja vaimse vormi, sportliku eluviisi, samuti noorte sportliku eneseteostuse eesmärgil. Sama seaduse § 4 punkti 3 kohaselt on spordiorganisatsiooniks eelnimetatud seaduse mõistes ka spordialaliit ehk spordiala harrastavate spordiklubide üleriigiline ühendus, kes spordiala rahvusvahelise spordialaliidu ning rahvusliku olümpiakomitee liikmena esindab ja kellel on ainuõigus korraldada üleriigilisi meistrivõistlusi ning anda vastavaid tiitleid (SpS § 4 p 3). Seega on sporditegevuse korraldamine ja arendamine spordiorganisatsioonidele/spordialaliitudele seadusega pandud kohustus ehk avalik ülesanne. Ehk siis on EVL teabevaldajaks teabe osas, mis puudutab spordivõistluste korraldamist ja läbi viimist ning sellega seotud teave on avalik teave avaliku teabe seaduse § 3 lg 1 mõistes, sh FIE-ga peetud kirjavahetus, mis on seotud võistlustel ehk avalike ülesannete täitmisel toimunud vahejuhtumiga.

Juurdepääs avalikule teabele

AvTS § 3 lg 2 kohaselt saab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes juhul kui selleks on seadusest tulenev alus. Piirangu alused on sätestatud AvTS §-s 35 ja valdkondade eriseadustes. Ka juhul kui soovitud dokument sisaldab piiranguga teavet, siis ei tähenda see seda, et teabenõude korral üldse sellist dokumenti ei väljastata. Sellisel juhul tuleb dokument väljastada ulatuses, mis piiranguga andmeid ei sisalda ehk siis kaetakse piiranguga teave kinni (AvTS § 38 lg 2).

Lisaks eeltoodule, kui vaide esitaja poolt soovitud kirjavahetus sisaldas ka Eraisiku isikuandmeid, siis isikul on õigus saada enda kohta käivaid andmeid ka juhul, kui EVL ei oleks teabevaldaja AvTSi mõistes. Kuigi vaide esitaja on ekslikult viidanud isiku õigusele saada enda kohta käivaid andmeid, isikuandmete kaitse seaduse kehtetu redaktsiooni sätetele, ei tee see nõuet alusetuks. Siinkohal juhin vaide esitaja tähelepanu sellele, et käesoleval ajal tuleb isiku õigus saada enda kohata käivaid andmeid Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklist 15. IKÜM preambuli punkt 63 selgitab, et selleks, et olla oma andmete töötlemisest teadlik ja kontrollida selle seaduslikkust, on isikul õigus tutvuda isikuandmetega, mis on tema kohta kogutud. IKÜM artikkel 15 lg 3 kohaselt esitab vastutav töötleja isikule

töödeldavate isikuandmete koopia. Andmete väljastamisest võib keelduda juhul kui see kahjustab teiste isikute õigusi ja vabadusi (lg 4). Seega olenemata sellest, kas vaide esitaja küsis teda puudutavat kirjavahetust avaliku teabe seaduse alusel või IKÜM alusel oli EVL-l kohustus see väljastada või keeldumise korral oli kohustus keeldumist põhjendada, mida aga antud juhul ei tehtud.

Teabenõudele vastamine

Edastatud dokumentidest nähtub, et vaide esitaja on EVL-t korduvalt küsinud EVL-i ja FIE vahelist kogu kirjavahetust seoses 01.10.2022 Eraisikule määratud musta kaardi juhtumiga. 31.10.2022 vastuses vaide esitaja teabenõudele teatas EVL, et *ei pea vajalikuks edastada kolmandatele osapooltele EVL ja FIE vahelist kirjavahetust.* Kuna EVL on teabevaldaja küsitud teabe osas, siis teabenõude täitmisest keeldumise korral oli EVL-il (tulenevalt AvTS § 23 lg-st 3) kohustus keeldumist ka põhjendada. Samuti tuleb ka isikuandmete väljastamisest keeldumise korral keeldumist põhjendada, sh ka siis kui soovitud dokument ei sisalda teabe küsija isikuandmeid. Kuna antud juhul ei nähtu teabenõude vastusest, mille alusel EVL teabenõude täitmisest keeldus, siis ei olnud keeldumine õiguspärane ning on rikutud teabenõuetele vastamise korda.

Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on EVL teatanud, et kirjavahetust rahvusvahelise alaliiduga ei säilitatud. Samas aga ei nähtu EVL-i vastusest, millal kirjavahetus kustutati, kas enne vaide esitaja teabenõude esitamist, peale teabenõudele vastamist või peale inspektsiooni järelepärimist. Kui kirjavahetus oli kustutatud enne teabenõudele vastamist ehk siis teabenõude esitamise ajal enam küsitud kirjavahetust ei olnud, siis jääb arusaamatuks, miks seda ei öeldud teabenõudjale. Kuna eeltoodu jäi inspektsioonile selgusetuks, siis võttis inspektsioon EVL-i peasekretäriga telefoni teel täiendavalt ühendust asjaolude selgitamiseks. Telefonivestluses on vehklemisliidu peasekretär inspektsioonile täiendavalt selgitanud, et e-kirjavahetust kustutatakse jooksvalt, mistõttu täpset aega ei ole võimalik öelda, kuid soovitud meilid olid kustutatud enne inspektsiooni järelepärimist.

Eeltoodust tulenevalt kuigi teabenõude täitmisest keeldumine ei olnud õiguspärane, kuna pole arusaadav, mille alusel keelduti. Kuid kuna käesoleval ajal ei ole vaide esitaja poolt soovitud kirjavahetus säilinud, siis ei ole võimalik kohustada EVL-i seda ka vaide esitajale väljastama, mistõttu jääb vaie rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel